

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"א תמוז תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין נה | דף הכולל: גיטין נב.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ב אמצע סעיף א' 'והני מילי' עד סימן קנ"ג.
מוסר: אהבת חסד - אות ה' עד פרק ה' אות ב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: "ודע שאנחנו מחוייבים" סוף שער הגאווה

כשידעתי שההורים שלי לא מרשים לי לנסוע
לישיבה, ליבי נשבר. רצתי לבית הכנסת, פתחתי
את ארון הקודש, ופשוט בכיתי בדמעות,
וביקשתי מאלוקינו שבשמים שירחם עלי

פעיל 'אחינו' הרב ישראל דהבש, עם שלושה סיפורים על אנשים שליבם התהפך פתאום, וההתקרבות לתורה

"מקרה נוסף שאירע היה כשהודעתי לחבר'ה מהמדרשייה שהגיע הזמן להתחיל לראות ישיבות, אולי הם יקבלו חשק להיכנס לישיבה אחרי שייחשפו מקרוב לעולם הישיבות. אמרתי להם שבשבוע הבא אני לוקח את כל מי שרוצה לסיור בישיבת 'אור החיים' של הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א.
"כמובן שאמרתי להם שחייבים לקבל אישור מההורים לדבר כזה, אני לא לוקח אותם לטיול בלי אישור חלילה. אבל אחד התלמידים, כשבא להורים שלו, הם נחרדו. אבא שלו אמר לו שבשום פנים ואופן הוא לא מסכים שיתקרב בכלל לישיבה.
והנה מגיע הילד ומספר לי שההורים שלי מסכימים שיסע לישיבה.. אני מסתכל עליו בתמיהה והוא מספר לי: כשידעתי שההורים שלי לא מרשים לי לנסוע לישיבה הרגשתי שליבי נשבר. רצתי לבית הכנסת, פתחתי את ארון הקודש, ופשוט בכיתי בדמעות, וביקשתי מאלוקינו שבשמים שירחם עלי ושאבא שלי ירשה לי ללכת לישיבה, התפללתי וזעקתי מעומק הלב במשך עשר דקות, שפכתי את הלב בתפילה"
כשהוא חזר הביתה, אבא שלו בא אליו מיוזמתו ואמר לו שהוא שינה את דעתו, "אתה יכול ללכת לישיבה, אם זה מה שאתה רוצה לעשות". ויהי לפלא".
(המאמר המלא בגיליון 'לקראת שבת' פרשת מטות מסעי)

כשאני מסתובב ברחבי הארץ לחזק את הצעירים שמתקרבים לבורא עולם, אני עומד לפעמים מתפעם מהמסירות נפש של הצעירים ומהסייעתא דשמיא המיוחדת שיש להם. אני אספר לכם שני סיפורים ממדרשייה לצעירים מתחזקים מהתקופה האחרונה: אחד הנערים שם התחיל לשמור שבת, וההורים שלו נבהלו מאוד ופשוט אסרו עליו לבוא למדרשייה. אבל אחרי שבועיים שלושה הם באו והודיעו לו שהם שינו את דעתם, והם ישמחו אם הוא יחזור למדרשייה שלנו.
"שאל הבן את הוריו מה קרה? החלטתם לחזור בתשובה???"
הם אמרו לו שלא... הם פשוט מתגעגעים לחיך שלו.
"מה התברר? הילד היה ילד עצוב כזה, לא כל כך שמח, ומהרגע שהוא בא למדרשייה שלנו, התורה שימחה אותו, הוא נהיה בנאדם אחר. ההורים לא הבינו את הקשר בתחילה, אבל אחרי שאסרו עליו ללכת למדרשייה, הוא שוב נהיה עצוב כמו מקודם, ורק עכשיו הם הבינו שזה מה שנתן לו כזה סיפוק והנאה.
"אנחנו מסכימים שתשמור שבת ושתהיה חרדי", הם אמרו לו,
"אם זה מה שיעשה אותך שמח ומאושר".
"אמרתי לנער הזה שהוא צריך להודות לקב"ה על כך שהוא נתן לו כאלו הורים מיוחדים. הורים רבים משתמשים בילד שלהם כדי שיעשה אותם מאושרים, והוא יש לו הורים שמוכנים לוותר על משהו שמאוד מאוד חשוב להם, העיקר שהוא יהיה מאושר.

"וכי יש לך כח לנסוע?" שאל מרן הגראי"ל שטיינמן את הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, והוא ענה - "בעצם לא, אבל אני יכול לנסוע גם בלי כח!"

אהבת התורה של הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל

האמיתית של רבם אודות היחס לממון ככל שהוא בא לפעול אידישקייט והרבות תורה...

ביקשנו לשמוע ממי שהיה יד ימינו כל השנים, גיסו יבדלחט"א הגאון רבי בנימין קרליבך שליט"א מראשי הישיבה, שאף השתתף עמו ברוב המסעות לחו"ל - מה היה הכח המניע להשגת הממון בכל דרך, והוא משיב: "עוד בימי חיי חותני ראש הישיבה, הגאון רבי ביינוש זצוק"ל, סייענו לו - גיסי הגאון רבי נחמן ליבוביץ שליט"א ואנוכי - במיוחד בימי חוליו, עת נקראנו על ידו לנסוע לנדיבי עם בגולה, ולגייס בעבורו את הסכום הנדרש להחזקת הישיבה. אך מאז נקרא על ידי גודלי ישראל לכהן ברמה בראשות הישיבה, חשתי שהאחריות הגדולה שנטל על כתפיו נתנה לו כוחות מיוחדים ואיתנים, שאפשרו לו לעמוד בנטל הכספי הגדול שנטל על שכמו, ומני אז הוא הפך לאבי המשפחה ואבי הישיבה יחדיו, ולא עשינו צעד קטן כגדול ומבלי להיוועץ עמו בכל צעד ושעל.

הוא ניחן בכושר מנהיגות ואחריות נדירים, ובנוסף הדאגה שהיתה לו כל העת לקיום ורווחת הלומדים, היא דבר שאינו ניתן לתיאור, כל ימי הנהגתו היה מתבטא באוזניי, ששני דברים מדירים שינה מעיניו, האחד הוא הנושא הכספי, והדאגה לכל הצורך בכלכלת הישיבה, אך הדבר השני הוא סידורם ורווחתם של כל הלומדים. ברוך ד' הוא זכה להקים בעמל רב עשרות חברות לומדים תורה בכל מקצועות התורה, והצורך לדאוג לכל חבורה שיהיה להם את המקום הראוי להם, והצורה החיובית שבה יוכלו להרחיב תלמודם כראוי, זו היתה דאגה שלא נטשה אותו ולו לרגע אחד כל ימיו, כשהעיקר שעמד לנגד עיניו היה אחד - להקל תלמודם של הרבים שיוכלו למוד בהשקט כל הימים.

באחד הפעמים האחרונות כשנכנס קמיה מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, וסיפר לו שהוא בדרך לנסיעה לגולה למסע גיוס כספים שאלו ראש הישיבה זצוק"ל - "וכי יש לך כח לנסוע?" ורבי נתן צבי ענה בפשטות - "בעצם לא, אבל אני יכול לנסוע גם בלי כח!" ואין לתאר איזה קושי היה לו בנסיעותיו, הוא לא היה ישן בלילה במטוס, ועם הגיעו לארה"ב בבוקר, מיד לאחר שהיה מקפל את התפילין היה מבקש לנסוע לפגישותיו אצל נדיבי עם. וכשפגש בו במטוס פעם בנסיעתם, סיפרו מקורביו, שראש הישיבה זצוק"ל לא יכול היה להוריד את עיניו ממנו בהתפעלות.

מי מיטיב למי?

אספר לכם מאורע מיוחד בעניין זה שהיה עמי. דרכו היתה לא

זה היה באחד מימי החורף הקשים שידעה ישיבת מיר. הם עמדו בחוץ, שניהם יחדיו, במבוא הצר המוליך לביתו של ראש הישיבה הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל, ובליבם הספק האם להיכנס ולבקש מראש הישיבה שינסה למלאת את משאלתם, או לאו.

כל מי שהכיר את ראש הישיבה ידע להעריך במדויק, כי למרות הקושי הגדול הקיים בתקופה זו בתקציב הישיבה, ארשת פניו השמחה של ראש הישיבה לכל דבר חידוש בהפרחת התורה, שיעצים את אור התורה חזק שבעתים בהיכל הישיבה, נוסקת לגבהים רמים, ובאותו הרגע כאילו הקשיים והמצוקה הממונית נעלמים באותו רגע.

לאחר לבטים רבים, נכנסו השניים לחדרו של הראש ישיבה. אמרו להם שבעוד רגע קט הוא ייכנס לחדרו ממנוחת הצהריים. כשהבחין בהם ראש הישיבה, הוא נטל את ה'חלוקא דרבנן' המיוחד ולבשו לכבודם, התיישב לצד השולחן וביקש מהם לשבת לצידו, כשארשת חיוך גדולה נסוכה על פניו המאירות. הם הציעו לפני הראש ישיבה את הרעיון המיוחד שהגו בדקדוק רב לקבוצתם דבר שיחזק מאד את אוירת הלימוד באחד מבתי המדרשות החביבים על ראש הישיבה.

כמה תעלה התוכנית לכל זמן החורף? - הם נשאלו.

אין לנו הערכה מדויקת, אבל קרוב ל - 20,000 ש... - הגיבו במעומעם.

בסדר גמור, אומר ועושה... - פסק - החליט ראש הישיבה, לאחר מחשבה חרישית של כמה שניות.

המבוגר שמבין השניים לא עמד בלשונו, ומבלי משים שאל את השאלה הקשה מכל שניסרה בחלל החדר: הראש ישיבה, הרי המצב הממוני והגשמי בישיבה אינו כה קל, ואולי עתה זה לא הזמן להתחיל במבצע חדש שעלותו אינה מבוטלת?

בתשובה, ענה הגאון הגדול רנ"צ, כשהוא פורש למעשה את משנת חייו: "וכי נראה לכם שאם הייתי מתחשב במצב הישיבה, היינו מגדילים ומפתחים כה הרבה את הישיבה באחרונה?! אנו מאמינים שאם הדבר נעשה באמת לשם שמים להגביר את התורה - עליו להיעשות. אנו נתונים בידי שמים, ו'בשביל' השגת עוד כמה תמלוגים וממונות זה - 'קליינקייט' (דבר קטן)..."

לחיצת היד של הראש ישיבה עם חיוכו הרחב לשני האורחים, גרמו להם לשניהם לצאת מהחדר כשהם משתאים נוכח ראייתו

הפונה אליו בבקשה - "אולי תכפיל את הסכום?!" וכך היה מחכה עד למענה, והיתה באוויר תחושת מתח של ממש. שאלתיו פעם מדוע הוא מושך כל כך הרבה זמן במהלך השיחה עם הגבירים, כשהאווירה בין כה היא במתח נורא! השיב לי רבי נתן צבי בפקחותו: "אני מחפש לראות ולהבחין מתי בדיוק הוא מבין שאני עושה עבורו טובה בכך שאני מבקש ממנו להוסיף ממון עבור השיבה, ולא שהוא עושה טובה בעבורי בכך, ורק אז מבקש ממנו, וכך דברים מתקבלים על ליבו. (יתד נאמן - סוכות תשפ - הרב מ. ברמן)

אחת שבזמן האחרון הוא היה ממש תובע מהבעלי בתים שיסייעו בעד השיבה, ובמפגשים אלו תמיד חשנו שהיתה אווירה מתוחה, כי הוא היה חושב זמן רב מה ואיך לומר בכדי לשכנעו. זה התנהל בערך כך, שהיה אומר "תן לי בבקשה כך וכך", ואז אותו גביר היה עונה בשביל זה אני צריך את התפילות של הראש ישיבה. והוא חשב מעט ואז ענה ואמר "אני אתן לך את התפילות"... ושוב חשב כמה רגעים ושוב שאלו - "כמה אתה נותן לי על החשבון", והוא לאחר מחשבה מסוימת נקב בסכום מסוים. ושוב היה מתח באוויר, ורבי נתן צבי היה מהרהר מעט, ואז היה

הוא התעקש, הוא כן רוצה לקנות את האוטו. אמרתי לו שאומנם הריפוד מאוד יפה, אבל מבפנים הוא במצב מכני גרוע במיוחד, מקרטע המנוע, חלוד הרדיאטור.. "אף על פי כן", אמר הירקן

מגיד המישרים הג"ר אליעזר יוטקובסקי שליט"א על הירקן שהתעקש לקנות את מכוניתו והסוף המפתיע

היה גרוע במיוחד, אבל אני, דרכי בקודש שאיני נפרד ממכונית אלא בהמשכים, רק לאחר שהיא מתפרקת כליל אני נאלץ לעבור למכונית הבאה. כל עוד ההגה והדוושות מחוברים למקומם, אני צמוד למכונית שלי.

ביום מן הימים עצרתי את הרכב ברח' רש"י בבני ברק, יוצא הירקן מהחנות הסמוכה, ואומר: "איזה אוטו יפה, אולי אתה מוכר לי אותה?".

אמרתי לו, ידידי, אומרים שדרכם של ירקנים זה שבשעות הדלילות שהחנות ריקה ואין לקוחות, הם מדברים על רכישת מכוניות, ובפועל לא עושים עם זה כלום, אז למה אנחנו סתם מדברים על משהו שלא יקרה, אני בכלל לא רוצה למכור את האוטו, אתה בכלל לא רוצה לקנות אותו, ואנחנו מנהלים שיחה על המכירה שלו, מה ההגיון?

אבל הוא התעקש, הוא כן רוצה לקנות את האוטו. אמרתי לו שאומנם הריפוד מאוד יפה והאוטו מאוד שמור, אבל מבפנים הוא במצב מכני גרוע במיוחד, מקרטע המנוע, חלוד הרדיאטור, סתום הקרבורטור, והמזגן מקרר כמו וינטלטור...

"אף על פי כן", אמר הירקן, "אני מעוניין לקנות את האוטו. אני מוכן לשלם עליו 16 אלף שקלים, אתה מוכר או לא???"

שמעתי את הסכום, ואמרתי לו: "בוא, הולכים לדואר לעשות העברת בעלות". ואכן, כעבור פחות משעה כבר נפרדתי לשלום מהטנדר הקסום שהפך להיות נחלתו של הירקן.

שעתיים אחר כך הוא מתקשר: "הרב יוטקובסקי, מה עשיתי לך? מכרתי לי אוטו שלא שווה כלום. המנוע שלו גמור, הקרבורטור סתום לגמרי, המזגן לא מקרר...", אמרתי לו "נכון, גם הרדיאטור חלוד...".

הגמרא במסכת תענית, דף ט ע"ב מספרת שכשבא עולא לבבל וראה שהשמים הפכו מעוננים הוא אמר שבוודאי ירד עוד מעט גשם ולכן כדאי להכניס את הכלים לבתים שלא יתקלקלו בגשמים. אבל עבר זמן מה, העבים התפזרו והגשם לא ירד. אמר עולא: כמו שהבבלים הם שקרנים, כך גם העננים שלהם משקרים, הם מראים את עצמם כאילו עומדים להוריד גשם, ובפועל הם לא עושים זאת.

לכאורה יש לשאול, למה דווקא העננים הם אלו שמשמשים כ'מכונת אמת' לומר אם בני אומה זו או אחרת שקרנים או דוברי אמת. אולי היה עדיף שהעצים ישקרו ולא יצמיחו פירות? או שהבהמות ישקרו ולא יניבו חלב. למה דווקא בענני גשם נבדק העניין של אמירת האמת?

אלא מתרצים שמאחר ומפתח של גשמים נשאר בידי הקב"ה והוא אינו מוסרו לידי שליח, לכן האמת נבחנת דווקא בגשמים, כי חותמו של הקב"ה אמת. מה שאין כן בשאר דברים שיש להם ממונים אחרים.

ומעשה היה בצעירותי, מיד אחרי החתונה למדתי בכולל אברכים בתל אביב, בראשותם של הגאון רבי פנחס ביברפלד והגאון רבי יורם זלצברג זצ"ל.

התקציב של הנהלת הכולל היה דל מאוד, ומאחר והיינו קבוצה של אברכים שבאו כל יום מבני ברק היה צורך לממן הסעה, ולהנהלת הכולל היה קשה מאוד לממן הסעה קבועה יום יום.

החלטתי לעשות מעשה, קיבצתי מעט מעות מפה ומשם, וקניתי טנדר של 16 מקומות והייתי מסיע את החברים לכולל בתל אביב. הטנדר היה נראה שמור ומטופח, אבל המצב המכני שלו

יכול להתחרט.

מאחר ואני אמרתי לו שהאוטו אכן נראה יפה ומאוד שמור מבחינה חיצונית, ובמקביל פירטתי לו את החסרונות שיש בחלקים הפנימיים של הרכב, הצד היה איתי ובאמת לא הייתי חייב להחזיר לו את הכסף גם אם הוא היה דורש זאת.

ומה היה בסופו של המעשה? אותו ירקן החליט להפוך את הבעיה להזדמנות. הוא החנה את האוטו מול השטיבלך של 'בית הלל' בשיכון ויזניץ, ופתח חנות לממכר טלפונים, מכשירי חשמל ושעונים בתוך האוטו. במשך שנים הוא הפעיל שם חנות בלי לשלם שכירות וארנונה עסקית, בעלות של 16 אלף שקלים בלבד. כך יצא שכולנו הרווחנו מהסיפור, ובעיקר הרוויחו המתפללים בבית הלל שיכלו לקנות טלפונים ומכשירי חשמל בזול, בלי לשלם את השכירות והארנונה של החנות שכמובן מגולגלת אל הלקוח ומשתקפת במחיר של המוצר.

(המאמר המלא יפורסם אי"ה בגליון 'לקראת שבת' פרשת מטות מסעי')

מה התברר? הוא לקח את האוטו לבדיקה במוסך ואז הוא הבין באיחור שכל מה שאמרתי לגבי חסרונותיו של הרכב אכן נכון.

אמרתי לו: "אם אתה רוצה אני מוכן להחזיר לך את הכסף ונבטל את העסקה, אבל לדעתי זה לא יהיה הוגן מצדך, כי אני הזהרתי אותך ופירטתי את חסרונותיו של האוטו ובכל זאת רצית לקנות אותו".

מאחר והוא היה איש ישר, הוא אמר שאני אכן צודק, ושהוא נשאר נאמן לדיבורו: "זה המזל שלי, ככה נגזר מלמעלה, אני שמעתי את החסרונות ובכל זאת קניתי אותו. הצדק אתך".

ומה באמת אומרת ההלכה בעניין זה? ובכן זו גמרא מפורשת בפרק 'השוכר את האומנין', שאם המוכר אומר שהמקח הזה כולו רע, יכול הקונה לטעון שהוא חשב שהמוכר לא מתכוון ברצינות כי הרי הוא רואה במקח גם דברים טובים ולא יכול להיות שכולו רע. אבל אם המוכר אמר דברים טובים ודברים רעים, הקונה אינו

נשלמות ההכנות לארוע הגדול של כינוס בני הישיבות העולים לישיבה גדולה 'סדר הכנה' שע"י 'דרשו' בראשותם של גדולי ישראל

המשא המרכזי של רבינו מרן ראש הישיבה הגרמ"ה הירש שליט"א, ומרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א

הישיבה הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א, ומרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א.

במרכז הכנס יעמדו דברות קודש ושיח הדרכה נורא הוד מלוקטים מכנסי 'סדר הכנה' ממרנא ורבנא רבינו הגאון הגדול ראש הישיבה רשכבה"ג רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל. מדובר ביריעה חינוכית מקיפה שמרן רה"י נשא עבור בני הישיבות ונמשכת כ-17 דקות ומכילה תוכן שלא יסולא בפז עבור הנושאים עיניהם לשערי יגיעת התורה והצלחה בלימוד והתמדה, ומהווה תוכן יקר ערך שעליו מתבססים האדנים של מעמד "סדר הכנה" ויתר דברי מרנן ורבני גדולי ישראל והמשגיחים שליט"א.

בנוסף ייערך רב שיח עם רבותינו ראשי הישיבות שליט"א בגודל השעה ובהדרכת בני הישיבות לקראת עלייתם לישיבות גדולות בהשתתפות הגאונים הגדולים, רבי בונים שרייבר שליט"א, ראש ישיבת 'נתיב הדעת', רבי חיים פרץ ברמן שליט"א מראשי ישיבת פוניבז'. דברי פתיחה יישא ראש ישיבת 'דעת אהרן' הגאון רבי ניסן קפלן שליט"א. במעמד צפויים להשתתף עשרות מחשובי הר"מים מכל רחבי עולם הישיבות, ואנשי חינוך רבים.

בסיום הכנס תוענק מתנה מיוחדת למשתתפים, ספר המפתח על המשנ"ב בהוצאת 'דרשו' וחוברת הדרכה מיוחדת מגדולי הדור וראשי הישיבות שיוצאת לאור ע"י דרשו במיוחד למעמד

מעלין בקודש: בני הישיבות מסיימי הישיבות הקטנות שיחיו העולים לישיבה גדולה יתכנסו בס"ד ביום שלישי הבא ליל א' דר"ח אב למעמד "סדר הכנה" לשמוע ולהחכים, ללמוד ולקבל דברי אלוקים חיים, בעמדם על מפתן הישיבות הגדולות, למען ידעו את הדרך אשר ילכו בה, המסורה לנו דור אחר דור מרועי ישראל, ראשי הישיבות, נוצרי המסורה ומעתיקי השמועה.

המעמד בהשתתפות אלפי בני הישיבות הקטנות מסיימי שיעור ג' ייערך בע"ה ביום שלישי הבא ליל א' דר"ח אב באולמי 'ארמונות חן' בבני ברק. הכנס שההשתתפו בו עד היום רבבות בני ישיבות ואשר הכינם לקראת עלייתם בס"ד לישיבה הגדולה, מתקיים זו השנה העשירית ברציפות והפך זה מכבר למעמד מכוון בקרב העולים לישיבות גדולות הרוצים להתעלות בדרך העולה בית ק-ל.

"סדר הכנה" שנוסד לפני כעשרים שנה בביתו של מרן ראש הישיבה הגרמ"ל לפקוביץ זצוק"ל, זכה להעמיד עד היום רבבות בני עליה שקיבלו כלים מתאימים על מנת להצליח ולהתעלות בלימוד. כמידי שנה את המשא המרכזי בכינוס יישאו גדולי הדור שליט"א, שעושים מאמץ כביר על מנת להשתתף במעמד החינוכי החשוב הזה שיש בו בכדי לעצב את דמותם של אלפי בני העליה העולים לישיבה גדולה. את המשא המרכזי ישא רבינו מרן ראש

ההתמודדות היומיומית בישיבה הקטנה כגודל החשיבות שחובה עליהם לייחס למטרות הנעלות הניצבות בפניהם בישיבה הגדולה וההתמודדות עימן.

וככל ענייני תורה ומצוות, כגודל ההכנה - משובחת התוצאה. ככל שתועמק ההכנה הגדולה לקראת כניסתם להיכל הישיבה הגדולה, הן מבחינת הלימוד, ההנהגה, הרצון והכוונה להשקיע כל שבהם על מנת לגדול ולפרוח בכרם בית ד', כך תהיה הצלחתם גדולה וכבירה בבחינת השלימות הנכספת.

במרצת השנים השתתפו ונשאו דברים ב"סדר הכנה" גדולי ומאורי הדור, בהם מרן ראש הישיבה הגרמני"ל לפקוביץ זצוק"ל, מרן ראש הישיבה בעל 'איילת השחר' הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל. מרנן ורבנן גדולי ישראל ראו במעמד זה את "ברכת הדרך" לדור התלמידי חכמים שיעטרו את המזרח של עולם התורה בדורות הבאים ויעסקו בס"ד בהרבצת תורה, וביקשו לקחת חלק מרכזי בהמעמד המכונן.

זה ומכילה את הדברים הנחוצים ביותר מאת מרנן ורבנן גדולי ישראל לבן ישיבה המבקש לפלס דרך במעלות התורה והיראה. במעמד יופץ קונטרס מיוחד בנושא 'ההכנה לקראת העלייה לישיבה הגדולה'. הקונטרס יספק עצות מאת גדולי ישראל מהדורות האחרונים ומהדורות הקודמים בעניין דרכי הקניה של מתיקות ו'גישמאק' בלימוד התורה. כדי לאפשר לתלמידים לעיין בחוברת ביישוב הדעת, החוברת תופץ לתלמידי הישיבות עוד לפני המעמד, כאשר למעמד הם יבואו כשאזננם כרויה ולבם פתוח לשמיעת דברי החיזוק וההדרכה ממרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א. הישיבה היא בית היוצר של העם היהודי לדורותיו, הישיבה מעמידה ובונה את קומתו הרוחנית של הנער ומעניקה לו את מבט ההשקפה הנכונה על מהות חייו וקיומו של האדם עלי אדמות ונוסכת בו את הכוחות המיוחדים ואת הכלים שעמם יצעד לאורך בשביל עלייתו הרוחנית ובהם יבנה את ביתו - בית ד'. האתגר הרוחני והתורני העומד בפניהם עם כניסתם לישיבה הגדולה הוא עצום ודורש התייחסות מעמיקה ומקיפה. לא הרי

האם כל שמן זית בריא? ישנם סוגים רבים של שמן זית וניתן להבדיל בין הסוגים השונים לפי דרגת החמיצות של השמן

למה שמן זית בריא ואיך לבחור את השמן הנכון

נוגד חמצון חזק ששומר על בריאות התאים השונים בגוף ומונע פגיעה של תהליכי חמצון. הכבישה הקרה מאפשרת לשמור על נוגדי החמצון שבשמן הזית.

האם כל שמן זית בריא? ישנם סוגים רבים של שמן זית וניתן להבדיל בין הסוגים השונים לפי דרגת החמיצות של השמן שמופיעה על הבקבוק. ככל שדרגת החמיצות נמוכה יותר, איכות השמן גבוהה יותר.

שמן הזית הטוב ביותר הוא שמן זית "כתית מעולה", שדרגת החמיצות שלו מוגדרת עד 0.8%. דרגה אחת מתחת - שמן זית "כתית" שדרגת החמיצות שלו 2%-0.8%. מעל דרגת חמיצות של 3%, שמן זית זה לא ראוי למאכל.

כמה שמן מומלץ לצרוך? אמנם שמן הזית הוא בריא ביחס לשמנים אחרים אך גם כל מ"ל ממנו שווה ערך ל-9 קלוריות. לעומת פחמימה וחלבון שגרם אחד מהם שווה ערך לכ-4 קלוריות בלבד. זהו למעשה החיסרון העיקרי של שמן הזית, שהמודעות לבריאותו, מביאה את האוכלוסיה לצרוך ממנו ללא בקרה אך יש לזכור שגם יותר מידי בריא לא בריא.

חיסרון נוסף הוא שעם הזמן שמן הזית מתקלקל, מעבד מערכו התזונתי ולמעשה דרגת החמיצות שלו עולה. כדי להקטין את

שמן זית, נחשב לאחד השמנים הבריאים ביותר, מסביר מר פליקס פלג. הוא הנציג הרשמי של חומצת השומן חד הבלתי רוויה, חומצה אולאית, המוכרת כאומגה 9. אחד המחקרים הגדולים מצא, שבאי כרתים אחוז התמותה הנמוך ביותר, בעיקר כי התזונה שלהם מאופיינת אחוז שומן גבוה בתפריט, שומן שמקורו משמן הזית (ולא שומן מצ'יפס ופלאפל בטיגון עמוק).

שמן זית בריא ומומלץ מאוד משתי סיבות עיקריות: 1. תהליך הפקת השמן. להבדיל מהרבה שמנים אחרים שלצורך הפקתם יש להשתמש בשיטות של זיקוק או חימום בטמפרטורה גבוהה, שמן זית ניתן להפיק בכבישה קרה, שיטה של דחיסה והידוק בלחץ מבלי לערב טמפרטורה גבוהה הגורמת לחמצון השמן וקילקולו, מה שמאפשר לשמר את ההרכב התזונתי של השמן.

2. סיבה תזונתית שקשורה בהרכב השמן. שמן הזית מורכב ברובו מחומצת שומן אולאית, שהיא חומצת שומן חד בלתי רוויה, התורמת להפחתת ה"כולסטרול הרע", וזאת מבלי להוריד את "הכולסטרול הטוב" שתורם לשמירה על בריאות כלי הדם והלב. ולכן קיים יתרון בריאותי לשמן הזית בהשוואה לחומצות שומן אחרות.

כמו כן, שמן הזית עשיר בנוגדני חמצון רבים, בעיקר ויטמין E,

חימום של שמנים מהצומח מהווה בעיה עקב תהליך החמצון שהם עוברים הגורם לקלקול השמן, ולכן יש שמנים בעלי טמפרטורת עישון גבוהה, שנועדו לטיגון או בישול. הפשרה המקובלת היא, שבטיגון קל וקצר (חביתה) ניתן להשתמש בשמן הזית. (המודיע ח' בתמוז תשפ"ג)

הסיכון לכך רצוי להרחיק אותו מאור ומחמצן, לשמור בבקבוק זכוכית כהה (שלא יחדור אור) ואפילו לשקול לקנות בבקבוק שמן קטן כי בצורה זו מקטינים את האחסון שלו על המדף. מה עם בישול או טיגון? יש לצרוך אותו בצורתו הטבעית.

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

האם מותר לעבור דרך מסעדת נבלות וטרפות?

גיטין דף נה

קטן אוכל נבלות הוא

המצח שאני לא אוכל במסעדה זו! שאלתי על כך את גיסי מרן הגר"ח קנייבסקי והשיב לי, הלא הת"ח הוא אינו בא בגבולה של המסעדה, אלא היא באה בגבולו. הרי מדובר בחדר-שירותים המושכר ומוקצב לתחנת הדלק מטעם המדינה, ואין הוא עומד כלל בבעלות המסעדה, ולכן אפילו שמוכרים שם מה שמוכרים, הם לא יכולים לאסור בעדי. (שבת שמחה)

נזכרתי, אמר הרב שליט"א, בחוק בינלאומי האומר שבכל תחנת דלק צריכים להיות גם חדרי שירותים שיעמדו לא רק לרשות המתדלקים אלא גם לכל מי שיצטרך. והנה, הגיעה אלינו שאלה מתלמיד חכם שעבר בתחנת דלק, ונצרך לשירותים, אבל לפתע הבחין שכדי להגיע למקום צריכים לעבור דרך מסעדה המוכרת נבלות וטרפות. אמרתי לעצמי, שיש בכך חילול השם נורא, כשאנשים יראו אותי נכנס למסעדה, ולא יידעו שבעצם היעד שלי הם השירותים ולא המסעדה. הלא לא כתוב לי על

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

איסור ההשחתה של מבנה בית הכנסת ורהיטיו

כגון השולחנות והספסלים; ויש אומרים שאף השעון התלוי על קיר בית הכנסת בכלל האיסור, כיון שהוא משמש לצורך זמני התפילות.

[שו"ע קנב, א, משנ"ב יא, שעה"צ ט, וביה"ל ד"ה ואסור, וד"ה דבר; בו"מ דרשו, 8 ו-13]

אסור מן התורה להשחית חלק מבנין בית המקדש, או אחד מכליו. וכך הדין גם ביחס לבית הכנסת, הנחשב ל"מקדש מעט" - שאסור להשחית אפילו אבן אחת מכתליו, או אחד מכליו; ונחלקו הפוסקים אם איסור זה גם הוא מן התורה, או מדרבנן. וכלי בית הכנסת היינו כל החפצים המשמשים לתפילה או ללימוד,

מדוע מותר לקדוח חורים בקירות בית הכנסת?

יחיד. ואם אין במעשיו תועלת כזו, אף אם אין כוונתו להשחתה, אסור. והשחתה שאינה ניכרת - כגון שקילף מעט מהטיח שעל גבי הקיר - יש אומרים שאין בה איסור.

[שו"ע קנב, א, ומשנ"ב יב; בו"מ דרשו, 9-8; וראה שם 15]

איסור השחתת בית הכנסת וכליו האמור לעיל, הוא רק כשהדבר נעשה בדרך השחתה, אולם כשהדבר נעשה לשם תיקון ובנין, אין בו איסור. ולכן מותר, לדוגמה, לקדוח חורים בקירות בית הכנסת לשם קביעת או תליית חפצים שיש בהם תועלת לבית הכנסת, ללימוד התורה או לתפילה; ואף כשהדבר נעשה לצורך

באילו מקרים מותר להרוס מבנה של בית כנסת?

שלא לצורך תיקון ובנין. ומאידך, אם המבנה רעוע - אף כשניתן לחזקו - או שמסיבה כלשהי לא ניתן להתפלל בו יותר, מותר להורסו לאלתר, אף לפני הקמת מבנה חדש, על דעת להקים את החדש במהירות המרבית.

[שו"ע קנב, א, משנ"ב ט, ביה"ל ד"ה אלא; בו"מ דרשו, 11 ו-14; וראה שם, 15]

כפי שלמדנו אתמול, אסור להרוס מבנה ישן של בית כנסת עד להקמת מבנה חדש. וגם לאחר הקמת המבנה החדש, אסור להורסו אלא במקרה שיש בכך תועלת למבנה החדש, כגון כשהישן מאפיל על חלונות החדש; אך אם אין בכך תועלת, אסור להורסו, בגין האיסור האמור לעיל - של השחתת בית הכנסת

* אסור להרוס מבנה של בית כנסת אף על מנת להקים מבנה חדש, מחשש שמא יתרשלו ולא יבנוהו. ואף אם כבר החלו בהקמת המבנה החדש - אסור להרוס את המבנה הישן עד להשלמתו.
* האיסור האמור הוא אף כשקיים מקום חלופי (שאינו בית כנסת) לתפילת הציבור. ויש שכתב שאם שכרו מקום שישיש כבית כנסת עד להקמת מבנה חדש - מותר להרוס את הישן לאלתר.
* במקרה שנדרשת הרחבה למבנה בית הכנסת, יש לבנות תחילה את קירות שטח ההרחבה מעבר לקיר הקיים, ולאחר מכן להרוס את הקיר בנקודת החיבור של ההרחבה למבנה הישן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

על איזו ברכה 'עשה את עצמו' אחד מגדולי ישראל כאילו עונה אמן?

מגדולי ישראל שנהג לענות אמן על ברכת קטן שלא הגיע לחינוך באופן שהקטן יסבור שענה אמן, אך באמת לא ביטא את כל המילה כראוי. וקטן האומר ברכה כדי להתלמד, ולא לפני אכילה ושתייה וכדומה - אין לענות על ברכתו זו.

[משנ"ב קכד, מז; בו"מ דרשו, 69 ר"ז]

קטן שהגיע לגיל חינוך, יש לענות 'אמן' על ברכתיו; ויש שהורה שגיל חינוך לענין זה הוא החל מהזמן בו הקטן יודע לברך על מזונו, ולא מגיל שש או שבע, כמקובל לענין כלל המצוות. וקטן שלא הגיע לחינוך, אין לענות אמן על ברכתיו. ויש שכתבו שמותר לענות על ברכתיו לשם חינוך לעניית אמן על ברכה; ויש

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il